

Oversikt over Statens krisepakker for næringslivet per 3. april

Kilder: NHO, Innovasjon Norge, Nærings- og fiskeridepartementet, Kulturdepartementet

Skatter og avgifter

- **Arbeidsgiveravgiften kuttes midlertidig og utsettes**
Midlertidig kutt i arbeidsgiveravgiften med fire prosentpoeng for mai og juni.
Innbetaling av terminen for arbeidsgiveravgift som forfaller 15. mai utsettes til 15. august 2020. Utsettelsen omfatter også lønnsdelen av finansskatten. Det påløper ingen renter som følge av utsettelsen.
- **Utsatt formuesskatt**
Eiere av bedrifter som går med underskudd i 2020, kan få utsettelse med innbetaling av formuesskatt på virksomhetsformue (arbeidende kapital) når den forfaller til betaling i 2021. Eiere som kan sannsynliggjøre at bedriften vil gå med underskudd, vil kunne få redusert sin forskuddsskatt – som inkluderer formuesskatten – i 2020.
- **Avgifter for luftfart oppheves**
Flypassasjeravgiften oppheves midlertidig for flygninger i perioden fra 1. januar 2020 frem til 31. oktober 2020. Samtlige lufthavnavgifter oppheves midlertidig til og med 30. juni. Private flyplasser kompenseres for bortfall av lufthavnsavgifter.
- **Redusert lav merverdiavgiftssats (forslag)**
Den lave satsen i merverdiavgiften foreslås å reduseres videre fra 8 til 7 prosent fra 1. april 2020 til 31. oktober 2020 for bransjer som bl.a. reiseliv og deler av idretten. Disse næringene har i utgangspunktet en merverdiavgiftssats på 12 prosent.
- **Merverdiavgift (MVA) utsettes**
Innbetaling av merverdiavgift som forfaller 15. april 2020 utsettes til 10. juni 2020. Det påløper ingen renter.
- **Forskuddsskatt for selskaper utsettes**
Innbetaling av forskuddsskatt for selskaper, inkludert overskuddsandelen av finansskatt, andre termin 15. april utsettes til 1. september. Gjelder ikke for foretak som er naturressursskatt- og grunnrenteskattepliktige.
- **Forskuddsskatt for selvstendig næringsdrivende utsettes**
Innbetaling av forskuddsskatt for selvstendig næringsdrivende og andre personlige skattytere utsettes. Forfall blir i 2020: 1. mai, 15. juli, 15. september og 15. november.
- **Tilbakeføring av underskudd i bedriften**
Bedrifter som går med underskudd i 2020, kan tilbakeføre underskuddet, begrenset opp til kr. 30 mill., mot beskattet overskudd fra 2018 og 2019.

Kredittilgang og økonomi

- **F-lån til bankene og IRB utsettes**

Norges Bank la fra [13. mars](#) ut ekstraordinære F-lån til bankene. [19. mars](#) ble det lagt ut ytterligere ekstraordinære F-lån. F-lån er det instrumentet som primært blir brukt for å tilføre likviditet til banksystemet, mot sikkerhet i verdipapirer til flytende rente og gitt løpetid. IRB-innføringen av kapitalkrav utsettes

- **Garantilån for SMB**

- Staten garanterer for 90 prosent av beløpet i nye lån på inntil 50 millioner kroner per bedrift, og med maksimalt tre års løpetid.
- Ordningen kan benyttes av bedrifter med opptil 250 ansatte, med mindre enn 50 millioner euro i omsetning, og en balanse lavere enn 43 millioner euro. Bedriftene må stå overfor en akutt likviditetsmangel.
- Bankene betjener selv ordningen, og innvilger lån til sine lånekunder. Det er altså overfor bankene staten gir garanti.
- Eventuelle tap skal fordeles forholdsmessig (pro rata) der staten og banken tar henholdsvis 90 og 10 prosent.
- Lånegarantiene fordeles på bankene basert på markedsandelen deres i SMB-markedet utenom næringseiendom.
- Lån som allerede er innvilget, kan ikke overføres til ordningen. Ordningen kan heller ikke brukes til refinansiering.
- Ordningen gjelder kun nye lån som blir innvilget etter at lovforslaget har trådt i kraft og før til 1. juni 2020. Det er mulig ordningen blir forlenget.
- Et lån er begrenset til to ganger bedriftens lønnskostnader i 2019 eller 25 prosent av bedriftens omsetning i 2019. I særlige tilfeller kan lånet være høyere for å dekke bedriftens likviditetsbehov de neste 18 måneder.
- Lånebetingelsene vil, så langt som mulig, ha samme betingelser som et tilsvarende lån til en tilsvarende låntaker, i en normal markedsituasjon.
- Bedrifter må ventes å være lønnsomme under normale markedsforhold. Lån til bedrifter som var i økonomiske vanskeligheter før koronautbruddet, er ikke omfattet.
- Ordningen iverksettes så raskt som mulig, men er avhengig av godkjennelse fra EFTAs overvåkningsorgan ESA. ESA har uttrykt at de vil hastebehandle henvendelser som gjelder Covid-19-tiltak.

- **Lånegaranti på 6 milliarder for luftfarten**

- **Innovasjon Norge innfører tiltak for SMB**

Innovasjon Norge ned renten på lavrisikolån og risikolån, samt tilbyr avdragsutsettelse for å hjelpe små og mellomstore bedrifter med tilgang på kapital og likviditet. De justerer også en rekke av sine andre tilbud når det gjelder tilskudd, lån og garantier.

- Rentene settes ned med 1,0 prosentpoeng på lavrisikolån og 1,25 prosentpoeng for risikolån (inkluderer blant annet Innovasjonslån og Oppstartlån). Dette gjelder nye lån fra 23. mars og for løpende lån fra 15. april.
- Prosessen for søknader om avdragsutsettelse er forenklet. Ordningen er for bedrifter som er preget av koronapandemien, og vi innvilger i hovedsak et års avdragsutsettelse.

- Det skal gis større bidrag til finansiering enn normalt gjennom å utnytte handlingsrommet i statsstøtteregelverket.
 - Det åpnes for at Innovasjon Norge kan etablere innovasjons- og risikolån med lavere krav til sikkerhet enn vi normalt krever.
 - Innenfor Miljøteknologiordningen og Innovasjonskontrakter åpnes det for forprosjekter.
 - Kravet til bidrag fra pilotkunder i forbindelse med Innovasjonskontrakter halveres.
 - Kunder som opplever forsinkelser i gjennomføringen av prosjektet, får mer tid til å ta stilling til tilsagn om finansiering og vi kan forlenge fristene for utbetaling.
 - For kommersialiseringstilskudd øker andelen tilskudd Innovasjon Norge kan gi fra 50 prosent til 75 prosent av de totale kostnadene. Det åpnes også for en høyere andel interne kostnader, inkludert lønn. Dette gjelder nye prosjekter og betyr at kravet til annen kapital reduseres betydelig.
 - Nye oppstartlån øker fra maksimalt lånebeløp 1,5 millioner kroner til 2 millioner kroner. Det stilles ikke økte krav til kausjon eller egenkapital for beløpsøkningen.
 - Det tilbys rentefritak i seks måneder ekstra på eksisterende og nye oppstartlån. Det vil si at samlet rentefrie periode er på to år og seks måneder.
 - Oppstartlånene er avdragsfrie i fire år.
 - Oppstartsbedrifter som har mottatt kommersialiseringstilskudd får også mulighet til å motta oppstartlån. Tidligere har det bare vært mulig å motta støtte fra en av ordningene. Endringen gjelder både eksisterende og nye kunder.
 - Interne rutiner justeres for å behandle søknader så raskt som mulig
- **Regjeringens tiltakspakke for gründere**

Innovasjon Norge:

- **Tilskudd til unge vekstbedrifter 2,5 mrd. Kroner**
 Dette inkluderer styrking av ordningene innovasjonstilskudd med 2 mrd. kroner og etablerertilskudd med 500 mill. kroner.

Innovasjonstilskudd er innrettet mot små og mellomstore vekstselskaper med utviklings-prosjekter som vil kunne skape ny aktivitet i bedriftene og hindre unødvendige permitteringer. Midlene skal stimulere produkt- og tjenesteutvikling, strategi- og kompetanseutvikling, tilrettelegging for utviklingsaktiviteter og – prosjekter, og bedriftsnettverk. Ordningen skal insentivere til at utviklingsprosjekter kan gjennomføres til tross for resultatsvikt og likviditetsutfordringer.

Etablerertilskudd treffer gründere og oppstartsbedrifter med innovative forretningsideer som har markeds- og vekstpotensial, men redusert tilgang til egenkapital. Styrkingen av tilskuddet gjør at man når ut til flere gründerbedrifter, og maksimal støtte økes fra dagens 0,7 mill. kroner til 1,5 mill. kroner. Tilskuddet kan suppleres med ordningene Oppstartslån og risikolån, som vil gi økte muligheter til å utløse privat kapital.

- **Innovasjonslån – økt låneramme med 1,6 mrd. kroner, til 3 mrd. kroner**
 Lånefinansiering fra Innovasjon Norge supplerer det kommersielle markedet og bidrar til tilgang til kapital og kompetanse i alle faser av en bedrifts utvikling. Innovasjonslån kan anvendes til delfinansiering av investeringsprosjekter som

handler om nyetablering, nyskaping, omstilling, internasjonalisering og utvikling. Økt utlånsramme vil gi lånetilgang til bedrifter med stort potensial som vanskelig vil få dekket sine finansieringsbehov i markedet, selv med statens risikoavlastning til bankene. Den økte utlånsrammen skal særlig rettes mot likviditetslån. Det settes samtidig av midler til økt tapsavsetning.

- **Rentestøttefond – 300 mill. kroner**

Formålet er å gi bedrifter rammet av krisen betalingslettelse gjennom avdragsutsettelse og utsettelse i rentebetalinger for eksisterende eller nye innovasjonslån og distriktsrettede risikolån. Med dagens situasjon vil det være behov for å styrke dette fondet. Rentestøtte kan også gis til bedrifter i forbindelse med finansiering av utviklingsprosjekter i en tidlig fase.

- **Tilskudd til private innovasjonsmiljøer – 50 mill. kroner**

Private innovasjons- og gründermiljøer som ikke støttes av Siva er i en svært sårbar posisjon. Inntektene avhenger av leieinntekter fra virksomheter som selv har fått problemer på grunn av krisen, og mange av disse miljøene står i fare for å gå konkurs. For å hjelpe disse miljøene, slik at de kan opprettholde sine tilbud til oppstarts- og vekstselskaper, foreslås det en tilskuddsordning på 50 mill. kroner.

Norges forskningsråd:

- **Næringsrettet forskning – 250 mill.kroner**

Regjeringen foreslår å styrke satsingen på næringsrettet forskning og utvikling med 250 mill. kroner, for å bidra til å opprettholde forskningsbasert omstilling og innovasjon i næringslivet. Økningen skal bidra til å holde FoU-aktiviteten i gang i hele bredden av næringslivet slik at forskningsprosjekter- og aktiviteter ikke avsluttes.

Investinor:

- **Kapital til fonds- og matchinginvesteringer – 1 mrd. kroner**

Regjeringen foreslår å øke investeringskapitalen i Investinor for å bedre tilgangen på kapital for bedrifter i tidlig fase.

Tiltaket skal stimulere til at privat kapital og kompetanse kan fortsette å skape og utvikle nye lønnsomme arbeidsplasser fremover. Investinor kan bidra til dette gjennom sitt nye mandat for matching- og fondsinvesteringer, som er under etablering. Dette mandatet kan også bidra til å utløse egenkapitalvirkemidler fra EU i det norske markedet. Videre åpner mandatet for samarbeid med det Europeiske investeringsfondet (EIF), som kan gjøre flere virkemidler tilgjengelig for norske bedrifter. Det nye mandatet skal bygges opp gjennom årlige bevilgninger.

- **Statens obligasjonsfond gjenopprettes**

Regjeringen foreslår å gjenopprette Statens obligasjonsfond med en ramme på inntil 50 milliarder kroner. Tiltaket er rettet mot større norske selskaper, uavhengig av bransje, som låner penger i kredittobligasjonsmarkedet.

- **Styringsrenta kuttes**

Styringsrenten ble [13. mars](#) kuttet 0,5 prosentpoeng, til 1 %. [20. mars](#) ble den ytterligere kuttet med 0,75 prosentpoeng, til 0,25 prosent.

Lønn

- **Lærlinger får en inntektssikring på nivå med lærlinglønn**
Lærlinger som mister plassen sin, vil få en inntektssikring på nivå med det de hadde som lærlinger.
- **Arbeidstakerne får "full lønn" i 20 dager ved permittering**
Kostnaden fordeles med to dager på arbeidsgiver, og deretter 18 dager fra staten med lønn, men begrenset oppad til 6G.
- **Selvstendig næringsdrivende får inntektssikring**
Selvstendig næringsdrivende får også en inntektssikring tilsvarende 80 prosent av gjennomsnittsinntekten siste tre år, begrenset oppad til 6G
- **Inntektsgrensen for å få utbetalt dagpenger endres**
Inntektsgrensen for å få utbetalt dagpenger settes til 0,75 G. Denne gruppen sikres samtidig inntekt på minimum 80 prosent av inntekten sin opptil 3 G i permitteringsperioden.

Permittering, oppsigelse og sykmelding

- **Sykepenger for selvstendig næringsdrivende og frilansere**
Selvstendig næringsdrivende og frilansere får sykepenger fra dag 3, og omsorgspenger fra dag 4.

Omsorgspenger til selvstendig næringsdrivende og frilansere
De får sykepenger fra dag 3, og omsorgspenger fra dag 4.
- **Arbeidsgiverperioden redusert**
Arbeidsgiverperioden ved permittering reduseres fra 15 til 2 dager.
Arbeidsgiverperioden for sykepenger og omsorgspenger blir redusert til 3 dager. Dette gjelder sykepenger knyttet til koronapandemien.
- **Forlenget dagpengeperiode for permitterte (forslag)**
For permitterte vil det bli en tilsvarende utvidelse av dagpengeperioden ved at Arbeids- og sosialdepartementet gir en midlertidig forskrift om å utvide perioden arbeidsgivere fritas fra lønnsplikt for de som var permittert før 1. mars 2020. Dette betyr at staten betaler dagpenger for permitterte utover dagens 26 uker. Inntil videre gjelder dette ut juni
- **Forlenget dagpengeperiode for oppsagte (forslag)**
Arbeidsledige og permitterte som er i ferd med å gå ut maksperioden på dagpenger, får utvidet dagpengeperioden sin ut juni måned. Siden reglene for arbeidssøkere og permitterte utvides, gjøres det også endringer for personer som mottar arbeidsavklaringspenger mens de søker jobb.
- **Forskutteringsordning dagpenger (forslag)**

Regjeringen åpner for at NAV skal kunne forskuttede utbetalingen av dagpenger. Dermed vil de som har mistet inntekten sin kunne få penger raskt inn på konto, uten å måtte vente på at dagpengesøknaden blir behandlet. Ordningen gjelder for arbeidstakere som har rett til dagpenger ved arbeidsløshet og permittering.

Arbeidstid

- **Dispensasjon fra kjøre- og hviletidsreglene**

Det gis dispensasjon fra kjøre- og hviletidsreglene når det gjelder all transport av gods og personer.

Kompensasjonsordning for uunngåelige utgifter for næringslivet

Regjeringen har nå lagt frem forslag om at foretak som har omsetningsfall som følge av virusutbruddet, kan få kompensasjon fra staten. Størrelsen på kompensasjonen vil avhenge av hvor mye omsetningen har falt, størrelsen på foretakets uunngåelige faste kostnader og hvorvidt foretaket er pålagt å stenge av staten. Kompensasjonsordningen vil omfatte bedrifter som har minst 30 prosent omsetningsfall sammenlignet med samme måned året før. For mars vil satsen være 20 prosent, siden de strenge smittevernstiltakene ble innført først 12. mars. Ordningen vil i utgangspunktet gjelde for mars, april og mai, og utbetalingene vil skje etterskuddsvis basert på faktisk omsetning i de aktuelle månedene.

Det legges opp til en todelt modell for beregning av kompensasjon.

1. Foretak som er pålagt å stenge ned av staten, vil få dekket inntil 90 prosent av sine uunngåelige faste kostnader per måned. Beregnet slik:
Reduksjon i omsetning x uunngåelige faste kostnader x justeringsfaktor på 90 prosent
2. Bedriftene som ikke er pålagt å stenge, men likevel opplever reduksjon i omsetning på 30 prosent eller mer (20 prosent i mars), vil få kompensasjon beregnet slik:
Reduksjon i omsetning x (uunngåelige faste kostnader – egenandel på 10 000 kroner) x justeringsfaktor på 80 prosent

Søknadsprosessen vil i stor grad være automatisert gjennom en digital tjeneste og søknadsportal. Oppfyller søkende bedrift kriterier for utbetaling, skjer utbetalingen automatisk.

Det er varslet at søknadsportalen vil være tilgjengelig fra 17. april.

NHO har laget en god oversikt over spørsmål og svar om kompensasjonsordningen:
<https://arbinn.nho.no/forretningsdrift/styrearbeid-og-okonomi/okonomi-og-finansiering/artikler/kompensasjonsordningen/>

Kompensasjonsordning for arrangører som følge av avlysning, stengning eller utsettelse av arrangementer

En rekke kultur-, frivillighets- og idrettsarrangementer har blitt avlyst, stengt eller utsatt som følge av pålegg eller råd fra helsemyndighetene i forbindelse med virusutbruddet. Regjeringen foreslår å opprette to midlertidige ordninger for kompensasjon av tapte billettinntekter/deltakeravgifter og eventuelle merutgifter som følge av slike pålegg eller råd fra myndighetene.

Det foreslås at det settes av 300 millioner kroner til kultursektoren og 600 millioner kroner til idrett og frivillighet, herunder kulturfrivillighet.

Ordningene vil innrettes som søknadsbaserte ordninger. Det vil gis kompensasjon for netto tapte billettinntekter eller deltakeravgifter ved avlysning eller stengning av kultur-, frivillighets- eller idrettsarrangement.

Det vil også gis kompensasjon for eventuelle merutgifter i forbindelse med at et kultur-, frivillighets- eller idrettsarrangement avlyses, stenges eller utsettes. Søkere vil på forespørsel måtte dokumentere tapene.

Søkere må også på forespørsel kunne dokumentere merutgifter som følge av at arrangementet avlyses, stenges eller utsettes. Tapte billettinntekter eller deltakeravgifter og merutgifter for arrangør må i den gjeldende perioden totalt ha utgjort minimum 25 000 kroner.

Arrangører hvor hoveddelen av inntektene består av offentlig tilskudd, vil ikke bli omfattet av ordningene.

Ordningene vil bli forvaltet av henholdsvis Kulturrådet og Lotteri- og stiftelsestilsynet, med søkeportal for begge ordninger i Lotteri- og stiftelsestilsynet.

Kompensasjonsordningene vil gjelde for arrangementer som var planlagt i perioden fra og med 5. mars og til og med 30. april 2020, og som måtte avlyses, stenges eller utsettes etter pålegg eller råd fra myndighetene. Ordningene avsluttes når råd fra myndighetene om stengning av arrangementer faller bort.